

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin
Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kallmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Ráðaløysi og tjóðskaparlig undirlutakensla

ÚTLENDSKI ágangurin er fyrribils hasaður av.

ELLA er hann tað. Ófriðarskipið er otað nakað úteftir, men annars er alt við tað »gamla«, men bara so dánt, tí í hesum døgum reika útlendsk sjónvarpslið kringbyggjarnar fyrri at fáa tær søgur, skiparin á tí gráa varð snýttur fyrri hesuferð.

OG SÖGURNAR fáa tey, sum teimum tykist best. Sjálvi kunnu vit bert vóna, at bliðskapurin móti hesum fólkum kann geva søgum teirra eitt vet av sannleikanum um okkum sjálvi. Men av royndum vita vit, at hetta mestsum ikki kemur fyrri.

MEN hví er tað fyrri føroyingar lívið um at gera, at standa í eygum útlendinga sum »heimsmeistarar« á nærum øllum økjum, ikki minst sokallaðari sámligheit, sum nærkast tí undirbrotliga.

HELT er hetta ikki annað enn tjóðskaparlig undirlutakensla — og hartil ikki stør ógrundað, væl at merkja um vit vóru nøgd við at liva sum føroyingar í egnum landi og eftir teimum livstreytum, sum her valda.

FULT og heilt tjóðskaparligt frælsi hava vit kortini ikki sum partur av øðrum ríki, men tó frægari enn eitt nú danir eftir innlimanina í EEC, og persónliga frælsið er neyvan frægari aðrastaðni á okkara leiðum.

MEN vit lata okkum ikki lynda við at liva sum føroyingar á hesum góðu byggjum, og persónliga og toluliga tjóðskaparliga frælsið hava vit seinnu árinu ikki nýtt til annað enn at júka umheimin øran við meira og minni ótyðligum sjálvsreppi um hvussu framúrskarandi vit eru á allan hátt — at vit so sanniliga liva í einum nútíðarsamfelag og ikki í »moldholum« og at eingin hevði gjørt okkum hetta bragd eftir.

SJÁLVSAGT eiga vit at fegnast um framburðin, men sum persónliga frælsir føroyingar átti henda frøin ikki at verið treytað av tí, útlendingar halda um siðir og avrik okkara.

SUM partur av einum heimi við al-samt batnandi samskiptismøguleikum bæði handilslig og á annan hátt ber kortini ikki til at byrgja seg inni.

HETTA er heldur ikki neyðugt, um vit bert frammyvir ikki framhaldandi skera alt okkara virksemin eftir útlendskum leisti, men reka vinnu okkara sum vinnu, sølu okkara úteftir sum rættan handil — uttan sølu av okkara sjálvs-virðing og annars sjálvi, so miðvíst sum til ber, mynda land og mentan okkara úteftir.

oddagrein

MEN við sokallaðu »ferðafólkavinnuni«, sum óhugnaliga nógv er lagt í seinastu 5-7 árinu, hava vit forkomið okkum móguleikan fyrri hesum seinasta.

EITT er at hýsa fólk, sum ikki er »reklamerað« til at koma higar og tí kemur av persónligum áhuga og við opnum sinni, og at taka hóskandi samsýning fyrri tað. Annað er við lýsingum uttanlands og við undirbjóðing av mentan og natúru okkara at »lokka« alskyns kykt hendavegin — hetta er og verður ikki annað enn »prostituðon«.

TÍMIN at venda hesi gongd er komin, men sum ikki einaferð, so er helst longu ov seint. Men verður ikki okkurt gjørt í bræði, so skal tað ikki undra nakran, um ikki so fáir føroyingar um eini 20-30 ár, sum pinguinir, íklæddir útlendska føroyska stásið, breyðføða seg við at njóta av sær seinasta føroyska »bestseljaran«, fólkagagnina Sjúrdarkvæðini í onkrari tussutari gyrðing uttan um — eftir føroyskari fatan — heimsins finasta mafia — casino.

HETTA, sum er væl á veg, má ikki henda. Heilt snikkaleysir sleppa vit ikki, men tað, ið kann gerast, má fremjast beinanvegin.

EITT nú fyrirbyggjandi tiltøk. Tí hvørjum líkast tað, at vit sum mestsum einasta land í heiminum ikki hava veruligt eftirlit við hvør ið kemur inn í landið. Ikki eitt einasta skjal skal fyllast út av teimum vitjandi, eingir upplýsingar um endamálið við vitjanini, hvussu leingi ætlast at steðga í Føroyum ella um bústaður her ella í heimlandinum o.s.fr. Sjálvst sendarar og radiotól til lagnastu endamálini f fáast uttan himpr inn í landið sum vanligt viðføri.

HETTA óskil hevði ikki verið móguligt, um bert eitt sindur av skili var á hesum víðurskiptum heima hjá okkum. Kallið tað so strangar fyriskipanir, sum kanska taka ferðahugin frá onkrum »gullfugli«. Men heldur tað og so liva í frið og náðum og ikki at gloyma »í sátt og semju« við tey vitjandi, sum tá kortini helst góðtaka okkum sum harrar í egnum landi, men sum tá meira koma fyrri at njóta landið — og hvør veit, kanska okkum eisini, heldur enn bert við tí eina endamálinum: at spilla okkum út.

HESI víðurskipti mugu greiðast longu í ár — uttan mun til tað stríð, sum kanska stendst av broytingum í tí visum- og passfrælsi, sum galdandi er eitt nú innan EEC-londini og Norðurlond sínámillum.

Kr.

Tómar tunnur buldra altíð mest

Tað tykist at vera heldur gott lag á øðrum lögtingsmanninum í Sandoyar valdømi, Eyðun Viderø, nú hann hevur lagt broddin út í Dagblaðnum, har hann hevur mótrák og viðstreym.

Hann skrivaði mest um hesi dýru skipini, sum ætlan er at fáa afturat í flota okkara, og um vanlukku prishækkingarnar.

Kanska Eyðun veit eitt sindur um skip/fisk, eftirsum hesin garpur situr í figgjarnavndini, men mær tykist, at hesir menn sum skulu taka tungar byrðar, meina tað gott at fáa nýmótans fiskifer, tí hetta eru menn, sum eru royndir úti á víðum havi og ikki á einum skrivaraborði við penni í hond.

Haldi heldur, at Eyðun skuldi ruddað buluna í Kommunustýrinum, har hann situr í meiriluta, tí so hevði annað lag verið.

Vit kunnu til dømis taka júst byrjaðu havnagerðina, har byggifelagið hevur sett á uttanfyri Havnina, istaðin fyrri longur inni, og fingið meiri kai-pláss til øll fiskiskipini, sum hoyra til her. Hetta man vera ein tann størsti brølarin, hesin kommunustýrismeirilutin hevur fram.

Tað verður spennandi Eyðun, tá tú og Tummás Løkja fara norður um fjørð at sita hinumegin borðið hjá Mikkjali og biðja meiri pening til kai-plássini og sprenging inn í landið. Tá rokni eg við, at

tít fáa harða mótsæðu.

Vit kunnu til dømis eisini taka læknaviðurskiftini, har maður hevur stríðst við at gera ibúð og tá boykottar hesin læknin holið. Tað merkir við øðrum orðum, at tit hava havt nevnda útleigara til ta kølasvartastu rukku; tú ert ein, ið hevur hesa abyrgd — partamaður tít...

Jú tað er ómakaleyst at sleingja greinir í bløðini, tá ein als ikki minar nakað við tað. Bert at fáa stemmurnar og eitt feitt »jobb« og annars sleppa undan arbeiði langa tíð — so er vunnið. Neyðars menniskju, ið hava valt teg.

— harmur...

Alment løntir tápulingar

Sjónvarp Føroya er heimsins mest ófullkomna varp.

Hasi fólkini kunnu ikki hava nógv innanfyri — at b royta skrána, sum teimum lystir. Munnu tey halda, at fólk ikki hevur annað at gera enn at hyggja í kassan frá tí tey koma frá arbeiði, fyrri at finna út av, hvat SvF ætlar sær tað kvöldið?

Lika síðan fótbólturin byrjaði, hevur verið grátur og tannagrisl, hvørja ferð barnasendingarnar eru tiknar av skránni. Antin hava tær verið sendar fyrr um kvöldið ella koma tær ongantíð.

Eg kundi hugsað mær at bjóða tykkum á sjónvarpinum at verið daddur fyrri meg okkurt kvöldið.

tá børnini høvdu sett seg væl til rættis at hyggja at barnasendingini, og tít so bara langa onkran fótbólt ella okkurt annað tvælt á skrána.

Eg eri tibetur »svart-hyggiari«, annars hevði tað ikki verið til at borið.

Victoria

Ikki professari!

Fyrrverandi orðabókastjóri Bjørn Hagstrøm hevur í Sosialinum hósadagin 17. juni langrøkt-utar viðmerkingar til skrivningina um Fróðskaparsetrið. Hann vil fegin rættleiða, har »misskilj-ingar fylleggja«. Tað eru tó ikki allar »misskilj-ingar« hann nertur við.

Í sambandi við Sosialinum 29/5 tekur Bjørn Hagstrøm so dyggiliga til, at hann er tann fyrsti, ið hevur skrivað doktoraritgerð um føroyskt mál. Í 1933 —

meira enn 25 ár aðrenn B.H. — gjordist Christian Matras doktari við Universitetið í Keypmannahavn við ritgerð um staðarnavn í Norðuroygggjum. Men staðarnavn hava kanska einki við føroyskt mál at gera?

Í sambandi við samrøð

una verður fyrrverandi orðabókastjóri fleiri ferðir nevndur professari. Mær vitandi er Bjørn Hagstrøm ikki professari. Men hendan »misskilj-ing« verður ikki rættleidd.

Jógvan Isaksen

**BJÓÐA IKKI MÆR!
EG KOYRI**

Ikki sjúka

Í samband við skrivningina í Dagblaðnum friggjadagin hava alistøðirnar Star Fish og Star Salmon, sum halda til á Funningsfirði, biðið okkum siga frá, at hjá teimum er einki deytt av sjúku.